

Czwartek, 12 marca 2009 r.

17. zachęca państwa członkowskie do zbadania synergii między finansowaniem w ramach polityki spójności a innymi źródłami finansowania przez Wspólnotę (TEN-T, TEN-E, siódmym ramowym programem badań naukowych i rozwoju technologicznego, programem ramowym na rzecz konkurencyjności i innowacji), jak również finansowania udzielanego przez Europejski Bank Inwestycyjny i Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju); wzywa państwa członkowskie do uproszczenia i usprawnienia dostępu do możliwości, jakie oferują finansowe instrumenty JESSICA, JASMINE i JEREMIE, aby zachęcać do częstszego korzystania z nich małe i średnie przedsiębiorstwa oraz zainteresowanych beneficjentów;

18. zachęca Komisję do opracowania instrumentów na rzecz poprawy przepływu środków pieniężnych, do zwiększenia pomocy technicznej świadczonej państwom członkowskim oraz wymiany najlepszych praktyk między regionami w celu poprawy jakości projektów i skuteczności ich wdrażania; podkreśla znaczenie programu JASPERS na etapie przygotowywania projektów; wzywa Komisję, aby w razie potrzeby wspierała państwa członkowskie przy dokonywaniu przeglądu programów operacyjnych; podkreśla jednak potrzebę natychmiastowego upowszechnienia wśród władz lokalnych i regionalnych informacji na temat tych zmian;

19. uważa zatwierdzenie przez Komisję ugruntowanych systemów zarządzania i kontroli za zasadnicze dla przyspieszenia realizacji programów i wzywa państwa członkowskie do możliwie najszybszego zakończenia procesu informowania Komisji;

20. podkreśla znaczenie edukacji i szkolenia dla zagwarantowania długotrwałej naprawy gospodarki; ponadto domaga się uaktualnienia środków dostępnych w ramach EFS zarówno pod względem zapewnienia większej dostępności zasobów, jak i osiągnięcia wyższego poziomu elastyczności;

21. wzywa Komisję do opracowania odpowiednich szczegółowych kryteriów i norm ścisłego monitorowania i ciągłej oceny skuteczności planów naprawczych na poziomie krajowym i regionalnym, w szczególności w odniesieniu do zgodności z wymogami w zakresie przejrzystości; apeluje o przeprowadzenie w 2010 r. oceny skuteczności reform wprowadzonych po przyjęciu zmienionych rozporządzeń dotyczących funduszy strukturalnych w celu dokonania dalszej poprawy wydajności tych środków, a także dokonania analizy przyczyn problemów i opóźnień we wdrażaniu reform; apeluje do Komisji o uwzględnienie tych uwag we wnioskach dotyczących następnej tury programów w ramach funduszy strukturalnych;

22. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji oraz rządów państw członkowskich.

Rozwój kariery i zwiększona mobilność: europejskie partnerstwo na rzecz naukowców

P6_TA(2009)0125

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie rozwoju kariery i zwiększonej mobilności: europejskie partnerstwo na rzecz naukowców (2008/2213(INI))

(2010/C 87 E/20)

Parlament Europejski,

— uwzględniając komunikat Komisji z dnia 23 maja 2008 r. zatytułowany „Rozwój kariery i zwiększona mobilność: europejskie partnerstwo na rzecz naukowców” (COM(2008)0317) oraz towarzyszące mu dokumenty robocze służb Komisji, mianowicie ocenę skutków (SEC(2008)1911) i streszczenie oceny skutków (SEC(2008)1912),

— uwzględniając decyzję Rady 2006/973/WE z dnia 19 grudnia 2006 r. dotyczącą programu szczegółowego „Ludzie”, wdrażającego siódmy program ramowy Wspólnoty Europejskiej w zakresie badań, rozwoju technologicznego i demonstracji (2007–2013) ⁽¹⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. L 400 z 30.12.2006, s. 252.

Czwartek, 12 marca 2009 r.

- uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z dnia 3 grudnia 2008 r. ⁽¹⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 20 czerwca 2001 r. zatytułowany „Strategia mobilności na rzecz europejskiej przestrzeni badawczej” (COM(2001)0331) oraz komunikat z dnia 18 lipca 2003 r. zatytułowany „Naukowcy w europejskiej przestrzeni badawczej: jeden zawód, wiele możliwości kariery” (COM(2003)0436), a także zalecenie Komisji 2005/251/WE z dnia 11 marca 2005 r. w sprawie Europejskiej karty naukowca i Kodeksu postępowania przy rekrutacji pracowników naukowych ⁽²⁾,
- uwzględniając art. 45 Regulaminu,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii oraz opinie Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych oraz Komisji Kultury i Edukacji (A6-0067/2009),
- A. mając na uwadze, że Europa potrzebuje większej liczby naukowców zdolnych, między innymi, prowadzić pionierskie badania, ponieważ są oni niezbędni w sytuacji rosnącej wydajności i konkurencyjności oraz przyczyniają się do osiągnięcia celów strategii lizbońskiej,
- B. mając na uwadze, że w celu uzupełniania braków w kadrze naukowej, istnieje potrzeba zachęcania do powrotu europejskich badaczy pracujących poza granicami Unii Europejskiej oraz ułatwiania dopływu badaczy z krajów trzecich, którzy chcą pracować w Unii Europejskiej,
- C. mając na uwadze, że stworzenie naukowcom możliwości atrakcyjnej kariery na terytorium Unii Europejskiej ma wyjątkowe znaczenie dla zapewnienia dostępności wysoko wykwalifikowanych kadr oraz dla przyciągnięcia takich kadr z krajów trzecich,
- D. mając na uwadze, że Unia Europejska musi zwalczać negatywne tendencje ekonomiczne skupiając się na edukacji i badaniach i że należy zatem dołożyć wszelkich starań, aby zagwarantować zatrudnienie, bezpieczeństwo oraz mobilność naukowców, tak by pozostawali oni w Unii Europejskiej,
- E. mając na uwadze, że mobilność naukowców jest jednym z głównych czynników służących pełnej realizacji europejskiej przestrzeni badawczej,
- F. mając na uwadze, że w celu zapewnienia przez Europę zadowalającego rozwoju sektora badań naukowych należy zagwarantować swobodny przepływ naukowców; mając na uwadze, że harmonijna współpraca w tym zakresie między państwami członkowskimi oraz pomiędzy sektorami publicznym i prywatnym ma w związku z tym zasadnicze znaczenie,
- G. mając na uwadze, że dostępność informacji na temat możliwości zatrudnienia naukowców jest w wielu przypadkach ograniczona, ponieważ liczne konkursy odbywają się wewnątrz w instytucjach naukowych,
- H. mając na uwadze starzenie się kadry naukowej w Europie, w związku z czym pilnie potrzebne są inicjatywy, które zapewnią dostęp do kariery naukowej i uczynią ją atrakcyjną dla młodych osób, zwłaszcza kobiet,
- I. mając na uwadze, że w wielu instytucjach badawczych system awansu naukowego jest nadal sztywny i opiera się raczej na wieku, a nie osiągnięciach naukowców,
- J. mając na uwadze, że skomplikowane procedury składania wniosków i brak umiejętności administracyjnych w połączeniu z takimi sprawami, jak wypełnianie formularzy w obcym języku oraz rejestrowanie patentów, zniechęcają naukowców do uczestnictwa w projektach na rzecz mobilności,

⁽¹⁾ Dz.U. C 175 z 28.7.2009, s. 81.

⁽²⁾ Dz.U. L 75 z 22.3.2005, s. 67.

Czwartek, 12 marca 2009 r.

- K. mając na uwadze, że znaczenie dzielenia się wiedzą z sektorem przemysłu, kręgami gospodarczymi i społeczeństwem nie zostało jeszcze dostrzeżone przez wiele uczelni, co powoduje brak powiązań ze światem biznesu i osłabia konkurencyjność w Unii Europejskiej,
- L. mając na uwadze, że umiejętności językowe odgrywają ważną rolę w mobilności naukowców, co sprawia, iż chętniej wybierane są kraje, w których używa się bardziej popularnych języków i pozostawia pozostałym krajom mniej możliwości skorzystania z pracy mobilnej kadry naukowej,
- M. mając na uwadze, że mobilność stanowi istotny element w kształceniu doktorantów, ponieważ pozwala na zdobycie bogatszych doświadczeń naukowych i daje szersze możliwości rozwoju kariery,
- N. mając na uwadze, że mobilność odgrywa ważną rolę, umożliwiając niektórym państwom członkowskim pokonanie trudności w kształceniu własnych młodych naukowców w dziedzinach, w których nie posiadają krytycznej masy doktorantów lub odpowiedniej infrastruktury badawczej,
- O. mając na uwadze, że należy udoskonalić współpracę między instytucjami badawczymi, przedsiębiorstwami i przemysłem, aby zapewnić wymianę wiedzy, lepsze projekty innowacyjne oraz bardziej efektywne wykorzystanie funduszy,
- P. mając na uwadze, że udział w programach badawczych UE stanowi znakomity sposób wspierania kariery naukowców, ponieważ umożliwia konkurencję na płaszczyźnie międzynarodowej, dostęp do międzynarodowych sieci badawczych oraz zwiększone fundusze na poprawę własnego zaplecza badawczego,
- Q. mając na uwadze, że kobiety nadal nie są w wystarczającym stopniu reprezentowane w większości działów badań naukowych i inżynierii oraz na stanowiskach kierowniczych,

Otwarta rekrutacja i przenoszenie grantów

1. przyjmuje z zadowoleniem i popiera inicjatywę Komisji dotyczącą europejskiego partnerstwa na rzecz naukowców oraz uważa, że zaproponowane działania powinny być skuteczne przy usuwaniu największych przeszkód na drodze do urzeczywistnienia europejskiej przestrzeni badawczej;
2. podkreśla, że utworzenie światowej klasy europejskiego systemu badawczego poprzez partnerstwo między Komisją a państwami członkowskimi wymaga pełnego wkładu ze strony wszystkich partnerów na szczeblu regionalnym, krajowym i europejskim;
3. podkreśla konieczność podjęcia zobowiązań dotyczących zaproponowanej inicjatywy poprzez przyjęcie konkretnych wniosków oraz zapewnienia szybkiej kontynuacji realizacji celów wspomnianego wyżej szczegółowego programu „Ludzie”;
4. apeluje o poprawę dostępności i przejrzystości informacji na temat możliwości zatrudnienia naukowców oraz o większą jawność procedur rekrutacyjnych w instytucjach publicznych; uważa, że informacje na temat rekrutacji powinny być publikowane na stronach internetowych danych instytutów badawczych oraz na stronie EURAXESS;
5. wskazuje na przyszłą potrzebę określenia i ustanowienia jednolitego modelu kariery zawodowej w UE w dziedzinie badań naukowych oraz na potrzebę wprowadzenia zintegrowanego systemu informacji o ofertach zatrudnienia i umowach dla stażystów w dziedzinie badań naukowych w Unii Europejskiej, uznając to za klucz do stworzenia jednolitego rynku zatrudnienia dla naukowców;
6. ponadto, biorąc pod uwagę konieczność zaangażowania ze strony wszystkich partnerów, podkreśla, jak ważna jest z jednej strony determinacja państw członkowskich, by uczestniczyć w procesie, a z drugiej strony odpowiedzialność Komisji za wspieranie procesu i współdziałania wszystkich partnerów dzięki tworzeniu i rozpowszechnianiu materiałów towarzyszących i dokładnych informacji oraz umożliwieniu wymiany najlepszych praktyk;

Czwartek, 12 marca 2009 r.

7. wzywa Komisję i państwa członkowskie do opracowania standardów wzajemnego uznawania kwalifikacji naukowych oraz, w szczególności, kwalifikacji nieformalnych;
8. przypomina znaczenie zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie ustanowienia europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie⁽¹⁾, a także wzywa Komisję, aby zachęcała państwa członkowskie do sporządzenia do roku 2010 własnych krajowych ram kwalifikacji powiązanych z europejskimi ramami kwalifikacji i pomagała im w tym;
9. wzywa państwa członkowskie do ponowienia starań o wdrożenie zasad określonych we wspomnianej powyżej Europejskiej karcie naukowca i Kodeksie postępowania przy rekrutacji pracowników naukowych;
10. zachęca państwa członkowskie i publiczne instytucje badawcze do zapewnienia naukowcom niezbędnych usług pomocniczych poprzez uproszczenie procedur składania wniosków oraz ułatwienie dostępu naukowców do funduszy, między innymi poprzez indywidualne granty sprzyjające swobodzie prowadzenia badań przez naukowców w wybranych przez nich dziedzinach; wzywa w związku z tym państwa członkowskie i Komisję do zagwarantowania ujednoczonych formularzy wniosków dotyczących mobilności naukowców;
11. wzywa Radę, Komisję i państwa członkowskie do wzięcia pod uwagę programów mobilności i programów partnerskich, w których uczestniczą kraje trzecie, takich jak Erasmus Mundus, w kontekście wzajemnych relacji między karierami zawodowymi i wymogami mobilności wszystkich uczestniczących naukowców;
12. zachęca państwa członkowskie i Komisję do przeglądu warunków koniecznych do wprowadzenia przenoszenia indywidualnych grantów badawczych, w przypadku gdy pozwoli to na lepsze zaspokojenie potrzeb fundatorów, a naukowcom zapewni dostęp do zaplecza badawczego niedostępnego w ich macierzystych instytucjach; uważa, że przegląd ten powinien w szczególności dotyczyć skutków przenoszenia dla instytucji badawczych w państwach członkowskich i zagrożenia „nierównomiernym rozmieszczeniem naukowców” na terytorium Unii Europejskiej oraz skutków przenoszenia z i do państw trzecich;
13. uważa, że zwiększanie mobilności naukowców oraz wzmacnianie zasobów instytucji przyciągających naukowców z innych państw członkowskich zachęcać będzie do działania centra doskonałości, a także szerzyć doskonałość naukową w Unii Europejskiej;
14. podkreśla znaczenie, jakie odgrywa w pełni otwarta i przejrzysta procedura rekrutacji i awansowania naukowców płci męskiej i żeńskiej; wzywa państwa członkowskie do zapewnienia lepszej równowagi między mężczyznami i kobietami w organach odpowiedzialnych za zatrudnianie i awansowanie naukowców;
15. uważa, że mobilność naukowców w Europie powinna być traktowana priorytetowo w celu zapewnienia rozpowszechniania wiedzy oraz zagwarantowania, aby innowacyjne badania pionierskie w różnych dziedzinach przyciągały wyspecjalizowanych i kompetentnych naukowców oraz zwiększone środki finansowe;
16. wzywa do ułatwiania wymiany z badaczami i naukowcami z krajów trzecich poprzez wprowadzenie różnych mechanizmów, takich jak specjalne wizy dla naukowców;
17. uważa, że zwiększoną mobilność należy osiągać poprzez podniesienie korzyści i zysków płynących dla instytucji badawczych i uczelni z przyjmowania naukowców z innych państw członkowskich za pośrednictwem programu „bon na badania naukowe”; uważa, że taki bon na badania naukowe powinien polegać na przelewaniu pieniędzy na rzecz naukowców, tak aby podążały one śladem osób działających w instytucjach badawczych w państwach członkowskich innych niż ich państwo pochodzenia; uważa ponadto, że to zwiększone wsparcie dla mobilności naukowców powinno mieć charakter uzupełniający w stosunku do obecnych sposobów finansowania oraz że bon na badania naukowe będzie stanowił zachętę dla państw członkowskich i instytucji badawczych do konkurowania w celu przyciągnięcia najbardziej uzdolnionych badaczy;

(1) Dz.U. C 111 z 6.5.2008, s. 1.

Czwartek, 12 marca 2009 r.

Zaspokajanie potrzeb mobilnej kadry naukowej w zakresie zabezpieczenia społecznego i dodatkowych programów emerytalnych

18. wzywa Komisję i państwa członkowskie do zbadania możliwości stworzenia europejskiego funduszu emerytalnego dla naukowców, niezależnie od długości ich kontraktów badawczych;

19. przypomina, że dane państwo członkowskie może sporządzić kompleksowy krajowy plan działania prowadzący do szerokiego europejskiego partnerstwa jedynie poprzez uwzględnienie poglądów naukowców, krajowych instytucji badawczych i stron zainteresowanych polityką badawczą;

Atrakcyjne warunki zatrudnienia i pracy

20. wzywa państwa członkowskie i publiczne instytucje badawcze do zapewnienia naukowcom pochodzącym z innych krajów niezbędnych usług pomocniczych, w tym dostępu do zakwaterowania, szkół i instytucji opieki nad dziećmi; uważa, że informacje o takich usługach powinny znajdować się na wszystkich stronach internetowych zawierających ogłoszenia o rekrutacji naukowców;

21. apeluje o większą elastyczność warunków pracy naukowców obu płci, aby umożliwić im łączenie pracy z życiem rodzinnym oraz wzywa do likwidacji różnic płacowych wśród naukowców, które uwarunkowane są płcią;

22. wzywa państwa członkowskie do podjęcia środków w celu ułatwienia łączenia rodzin, w przypadku gdy oboje ze współmałżonków są naukowcami;

23. wzywa państwa członkowskie do lepszego wykorzystania możliwości stworzonych przez systemy finansowania w ramach wspomnianego wyżej programu szczegółowego „Ludzie” w celu uniknięcia „drenażu mózgow” w UE; apeluje do państw członkowskich, aby uatrakcyjniły powrót naukowców do ich macierzystych instytucji poprzez podwyżkę wynagrodzeń lub ofertę dodatkowych świadczeń, sprawiających, że warunki ekonomiczne będą porównywalne do warunków w okresie mobilności;

24. wzywa państwa członkowskie i publiczne instytucje badawcze do poprawy możliwości kariery naukowców poprzez propagowanie reform, które zwiększą konkurencyjność rynku pracy naukowców i zmniejszą jego ograniczenia wynikające z przynależności do danej instytucji; uważa, że z chwilą powołania na stanowisko naukowcy powinni mieć możliwość uzyskania uznania okresu badań naukowych w zagranicznych instytucjach edukacyjnych;

25. wyraża zaniepokojenie brakiem elastyczności w umowach starszych naukowców i naukowców zbliżających się do końca kariery zawodowej, co utrudnia ich mobilność i hamuje właściwą wymianę wiedzy i doświadczeń; wyraża ubolewanie z powodu faktu, że w sektorze prywatnym brakuje czasem ustaleń podobnych do istniejących w sektorze publicznym, które regulują sytuację personelu i zarządzanie nim;

26. wzywa państwa członkowskie do ułatwienia uczestnictwa w siódmym programie ramowym w zakresie badań, rozwoju technologicznego i demonstracji (2007–2013) ⁽¹⁾ poprzez zapewnienie sprawnych usług pomocniczych, w szczególności stworzenie krajowych punktów kontaktowych, w celu lepszego wykorzystania możliwości współfinansowania;

27. wzywa państwa członkowskie i publiczne instytucje badawcze do stworzenia zachęt dla mobilności, takich jak traktowanie mobilności jako silnego zalecenia z chwilą powołania na stanowisko oraz takich jak awans zawodowy naukowców powracających po pobycie w innych państwach członkowskich;

28. uważa, że w celu tworzenia wartościowych miejsc pracy, zgodnych z podstawowymi zasadami etycznymi i z Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej państwa członkowskie muszą nadal zwiększać ilość środków budżetowych przeznaczanych na badania;

⁽¹⁾ Dz.U. L 412 z 30.12.2006, s. 1.

Czwartek, 12 marca 2009 r.

Lepsze możliwości szkolenia, rozwoju umiejętności i zdobywania doświadczeń przez europejskich naukowców

29. zachęca państwa członkowskie do uznania doświadczeń naukowców w sektorze przemysłowym za ważny argument za ich awansem zawodowym, w celu poprawy mobilności między sektorami prywatnym i publicznym;
30. wzywa państwa członkowskie do inwestowania w badania stosowane, tak aby doprowadzić do zacieśnienia współpracy między uniwersytetami, placówkami badawczymi i sektorem prywatnym;
31. wzywa państwa członkowskie do poprawy możliwości kariery młodych naukowców, na przykład poprzez zwiększone finansowanie i umożliwienie awansu zawodowego nie z racji wieku, ale na podstawie osiągnięć, takich jak innowacyjność oraz staże w przedsiębiorstwach itd.;
32. wzywa Komisję i państwa członkowskie do dokonania przeglądu statusu prawnego doktorantów w państwach członkowskich w celu zbadania możliwości wprowadzenia jednolitego statusu doktoranta w prawodawstwie państw członkowskich dotyczącym zatrudnienia;
33. wzywa państwa członkowskie, aby propagowały rozszerzanie perspektyw kariery młodych naukowców, między innymi poprzez wsparcie szkoleń interdyscyplinarnych oraz uznanie wagi mobilności interdyscyplinarnej;
34. wzywa państwa członkowskie do ułatwiania innowacji poprzez promowanie mobilności interdyscyplinarnej, multidyscyplinarnej i międzynarodowej starszych naukowców, między innymi jako sposób na wniesienie swojego wkładu w postęp w nauczaniu młodych naukowców;
35. stanowczo zaleca lepsze szkolenie naukowców przez cały okres życia zawodowego, tak aby poprawić ich zdolność do znalezienia pracy i zwiększyć szanse na awans;
36. podkreśla, że szkoła leży u podstaw wybitnych badań naukowych w społeczeństwie opartym na wiedzy; wzywa zatem państwa członkowskie do dotrzymania budżetowych obietnic w dziedzinie edukacji;
37. wzywa Radę, Komisję i państwa członkowskie do przypisania badaniom naukowym większego znaczenia w budżecie ogólnym, zgodnie z podjętym zobowiązaniem dotyczącym osiągnięcia 3 % wzrostu i wykształcenia średnio 600 000 naukowców więcej do 2010 r.;
38. podkreśla, że szczególną uwagę należy zwrócić na doktorantów, bowiem z reguły doktorat stanowi punkt wyjścia dla kariery naukowej; uważa, że mobilność młodych naukowców, szczególnie w ramach sieci doskonałości, zwiększyłaby ich potencjał w zakresie przyczyniania się do rozwoju europejskich badań;
39. wzywa państwa członkowskie, aby wspierały mobilność naukowców i kadry zarządzającej oraz zacieśnianie związków między społecznością akademicką i przemysłem poprzez promocję ukierunkowanych projektów, takich jak „Conventions Industrielles de Formation par la Recherche” we Francji;
40. uważa, że zwiększenie wymiany w ramach odpowiednich programów szkolnictwa wyższego UE, z naciskiem na badania naukowe, przygotowuje przyszłe pokolenia europejskich naukowców i sprawi, że sektor badań naukowych stanie się bardziej dynamiczny;
- *
- * *
41. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji, a także rządów i parlamentom państw członkowskich.
-